

Kurz slovenského jazyka pre cudzincov 1

(syllabus predmetu)

Kód predmetu: 1ISMS/KSJC1/24
Akademický rok: 2025/2026
Semester: zimný
Forma výučby: seminár
Rozsah výučby: 2 hodiny týždenne
Spôsob hodnotenia: skúška
Počet kreditov: 0

Cieľ predmetu: pokryť témy na úrovni A1 (lekcie 1 – 10 z učebnice *Krížom-krážom*, čiastočne modifikované)

Vyučujúce na FF PU:

Mgr. Veronika Gregová, PhD. – veronika.gregova@unipo.sk
PhDr. Mgr. Jana Kičura Sokolová, PhD. – jana.kicura.sokolova@unipo.sk
Mgr. Jana Klingová, PhD. – jana.klingova@unipo.sk
Mgr. Soňa Rešovská, PhD. – sona.resovska@unipo.sk
Mgr. Stanislava Spáčilová, PhD. – stanislava.spacilova@unipo.sk
Mgr. Anna Timková Lazurová, PhD. – anna.timkova-lazurova@unipo.sk

Pracovisko vyučujúcich: Inštitút slovakistiky a mediálnych štúdií FF PU, Katedra slovenského jazyka

<https://www.unipo.sk/filozoficka-fakulta/isms/>

Témy kurzu:

1. VITAJTE NA SLOVENSKU

Témy a lexika:

- základné zdvorilostné frázy: pozdravy, privítanie, rozlúčka, poďakovanie, predstavenie sa, oslovenie

Výslovnosť:

- slovenská abeceda, korektná výslovnosť (s dôrazom na výslovnosť Y – I; H – CH; bilabiálneho Ť na konci slabiky; kombinácií D, T, N, L + e, i, í, ia, ie, iu v domácich slovách a v internacionalizmoch), kvantita, prízvuk

Komunikačné zručnosti:

- vedieť písať a čítať jednoduché vety s frekventovanou lexikou
- pozdraviť sa, rozlúčiť sa
- predstaviť sa, iných
- spýtať sa na základné informácie o druhej osobe
- ospravedlniť sa, poďakovať sa
- odlíšiť vykanie a tykanie
- zvoliť správny pozdrav a oslovenie v neformálnej a vo formálnej komunikácii (vrátane akademického prostredia)

2. AHOJ, JA SOM... (O SEBE, KRAJINY)

Témy a lexika:

- krajiny, jazyky, národnosti
- elementárne fakty o Slovensku, o Prešove

Gramatika:

- personálne pronominá – sg. a pl.
- silné rodové prípony substantív (vrátane internacionalizmov)
- ukazovacie pronominá *tamten/ten/tento, tamtá/tá/táto, tamto/to/toto* – sg. a pl.
- opytovacie pronominá (*kto, čo, kde, kam, odkiaľ, ako, prečo, koľko, akými jazykmi...*)
- základné spojky (*a, ale, alebo, že, lebo, pretože*)
- prechýľovanie
- základné a radové numerálie
- relačné morfémy verb v prezente
- konjugácia verba *byť* a slovesných tried *volať sa, študovať, robiť, rozumieť* v prezente
- negácia
- postavenie zvratného *sa* v druhej pozícii
- formálna a neformálna komunikácia (tykanie a vykanie)

Komunikačné zručnosti:

- rozlišovať medzi predmetmi blízkymi a vzdialenými (*tamtá kniha/tá kniha/táto kniha*)
- správne pozdraviť a osloviť vyučujúcich
- pýtať sa na meno, národnosť, krajinu, vek, jazyky, štúdium/prácu
- vyjadriť, koľko mám rokov, aké je moje telefónne číslo
- pýtať sa na význam slov, keď nerozumiem

3. INTERNÁT A OPIS INTERIÉRU

Témy a lexika:

- interiér, dom a byt, miestnosti v byte/dome, základné spotrebiče
- internát, podnájom/privát, bývanie pre študentov
- farby, tvary, vlastnosti

Gramatika:

- aký – ktorý – či? (základné rozlíšenie)
- adjektíva + opozitá (všetky rody) – sg. a pl.
- posesívne pronominá (všetky rody) – sg. a pl.
- posesívne adjektíva (všetky rody) – sg. a pl.
- formy číslovky 1: *jeden, jedna, jedno*

Komunikačné zručnosti:

- opísať byt/izbu, v ktorej bývam, čo vlastným; čo sa tam nachádza
- určiť, kde to je (orientácia v interiéri: *hore, dole, vpravo, vľavo, vpredu, vzadu, v strede*)
- pomenovať predmety okolo seba a opísať, aké to je, ako to vyzerá (farby, tvary, vlastnosti)
- vyjadriť, že niečo niekomu patrí (*to pero je moje, Olegovo, Irynino*)

4. MESTÁ A MIESTA + PROFESIE

Témy a lexika:

- mesto a dedina, inštitúcie a budovy v meste
- mestá na Slovensku, na Ukrajine, mapa Prešova, pohľadnica, turistické informácie
- orientácia v meste (*vedľa, oproti, pred/za budovou, vľavo, vpravo, rovno*)
- meny (*euro, hrivna, dolár...*)
- fráza *Koľko to stojí?*
- frázy *Chod'/Chod'te..., Zaboč'/Zaboč'te...!*
- názvy profesií a základné frázy (*pracujem ako, pracujem v, moja profesia je*)

Gramatika:

- nominatív substantív, adjektív a ukazovacích pronomín (rodové koncovky) – sg. a pl.

- numeráliá 2, 3, 4 v spojení so substantívami
- pluráliá tantum
- konjugácia verb súvisiacich s profesiami + väzby (*pracovať ako N, byť kým, stať sa kým*)
- konjugácia verb *vedieť* (plnovýznamové verbum), *žiť, stáť*
- prechýľovanie názvov profesií (*učiteľ – učiteľka*)

Komunikačné zručnosti:

- opísať, ako vyzerá Prešov, ako vyzerá moje mesto
- opísať, čo je na fotografii alebo na pohľadnici mesta
- povedať, na akej adrese bývam
- osloviť človeka na ulici a spýtať sa ho na cestu
- poradiť, ako sa dá niekam dostať
- vysvetliť, že nie som odtiaľto
- pomenovať základné profesie a činnosti, ktoré vykonávajú
- určiť počet vecí/osôb (*dva študenti, dve knihy, dve autá, dva stoly*)
- vyjadriť, koľko niečo stojí (*pizza, internát na mesiac...*)

5. NAKUPOVANIE

Témy a lexika:

- druhy obchodov (*potraviny, knihkupectvo, odevy, obuv, drogéria...*)
- pomenovanie produktov, tovarov a služieb
- jedlá a nápoje, ovocie a zelenina
- nakupovanie a základné frázy pri nakupovaní

Gramatika:

- akuzatív substantív, adjektív a ukazovacích pronomín – sg. a pl.
- verbá s akuzatívom (*mať, dať, čítať, poznať, hľadať, predávať, objednať, učiť, učiť sa, variť, kupovať, potrebovať, jesť, piť, písať, ukázať...*) (s dôrazom na správne vyjadrenie negácie typu *Nemám sestru.* namiesto *Nemám sestry.*)
- akuzatív personálnych pronomín – sg. a pl.
- prepozície spájajúce sa s akuzatívom (*pre, nad, pod, pred, za, medzi, na*)
- konjugácia verb *ísť, prísť, odísť*
- konjugácia modálnych verb v prezente (*chcieť, smieť, vedieť, môcť, musieť, mať*)

Komunikačné zručnosti:

- pomenovať základné potraviny, predmety bežnej potreby
- identifikovať základné druhy obchodov/oddelení
- napísať nákupný zoznam
- vypýtať si tovar v obchode s obsluhou
- opýtať sa na cenu tovaru
- požiadať o menšie/väčšie číslo oblečenia/topánok
- požiadať o možnosť vyskúšať si oblečenie
- vyjadriť vôľu platiť kartou/v hotovosti
- žiadať výmenu poškodeného tovaru
- žiadať vrátenie peňazí za poškodený tovar

6. V REŠTAURÁCIÍ, V JEDÁLNI (STRAVOVANIE)

Témy a lexika:

- reštaurácia, školská jedáleň
- jedlá a nápoje (ich triedenie: *mäsité, bezmäsité, múčne jedlá; chladené/nechladené, perlivé, neperlivé nápoje...*)
- objednávanie
- tradičná kuchyňa

- stravovanie – raňajky, desiata, obed, olovrant, večera (čo zvyčajne jedávame v jednotlivých častiach dňa)
- vegetarián, vegán, diéta, zdravé stravovanie, alergie, intolerancie
- frázy v reštaurácii (*Dám si..., Pre mňa bude..., Môžem zaplatiť?, Dá sa platiť kartou?...*)
- frázy *chutí mi – mám rád/rada (jedlo) – páči sa mi* a ich rozlišovanie

Gramatika:

- konjugácia verb *priať si, pozvať, jesť, piť, nieť, stať sa* v prezente

Komunikačné zručnosti:

- vypýtať si jedálny lístok
- objednať si jedlo/nápoje v reštaurácii, v kaviarni
- poprosiť si účet, zaplatiť
- vyjadriť sťažnosť (*jedlo je studené, čakám veľmi dlho...*)
- objednať si jedlo online
- pozvať niekoho do reštaurácie, na stretnutie (do kina, do divadla, na oslavu a pod.)
- porozprávať o sebe (čo mám rád/rada, aké jedlo mi chutí, aké je moje obľúbené jedlo, varenie verzus donáška)

7. CESTOVANIE

Témy a lexika:

- dopravné prostriedky, cestovanie, cestovanie po Slovensku
- cestná doprava, letecká doprava, vlaková doprava, lodná doprava, podzemná doprava
- typy cestovných lístkov (*detský, žiacký, študentský lístok – zľavnený, bezplatný, „voľný“ lístok, celý, prestupný lístok, polhodinový/hodinový, celodenný lístok...*)
- železničná stanica (*čakáreň, nástupište, koľaj, výpravca, sprievodca/sprievodkyňa, cestujúci/cestujúca, vozeň, jedálenský vozeň, lôžkový vozeň, orientačná tabuľa, meškanie, prvá a druhá trieda...*)
- metro
- letisko (*terminál, stevard, letuška, pilot, odletová hala, priletová hala, letecká spoločnosť...*)

Gramatika:

- inštrumentál substantív, adjektív a ukazovacích pronomín – sg. a pl.
- verbá s inštrumentálom (*cestovať, česať, umývať sa, písať, byť, ísť...*)
- prepozície spájajúce sa s inštrumentálom (*nad, pod, pred, za, s, medzi*)
- inštrumentál personálnych pronomín – sg. a pl.
- odlišenie používania bezpredložkového inštrumentálu a inštrumentálu s prepozíciou *s/so*

Výslovnosť:

- korektná výslovnosť prepozícií v spojení s personálnymi pronomínami (*so mnou, s tebou, s ním, s ňou, s nami, s vami, s nimi*)

Komunikačné zručnosti:

- kúpiť si lístok na autobus, trolejbus, na vlak, rezervovať si letenku (aj online), objednať si taxík
- hovoriť o svojich cestovateľských skúsenostiach a plánoch (ktoré krajiny som navštívil/navštívila, kam plánujem cestovať, moja vysnívaná destinácia)
- lokalizovať objekt v exteriéri (*nad, pod, pred, za, s, medzi*)

8. NA UNIVERZITE

Témy a lexika:

- škola, univerzita, denný program, rozvrh hodín
- pravidelné činnosti počas dňa, príslovkové výrazy s časovým významom (*ráno, doobeda/predpoludním, naobed/napoludnie, poobede/popoldní, večer, v noci*)

- *pracovné dni*, voľné dni: *sviatky* (cirkevné, štátne), *prázdniny*, *dovolenka*, *dekanské voľno*, *rektorské voľno* (s dôrazom na rozlišovanie slov *prázdniny* – *sviatok* – *dovolenka* v slovenčine)
- *prednáška*, *seminár*, *prax*
- *priebežné hodnotenie*, *skúška*
- *seminárna práca*, *ročníková práca*, *bakalárska práca*, *diplomová práca*
- *sociálne*, *motivačné*, *prospechové štipendium*
- rozlišovanie výrazov: *úradné hodiny* (na študijnom oddelení, ubytovacom oddelení) – *konzultačné hodiny* (vyučujúcich) – *ordinačné hodiny* (lekára/lekárky)
- organizácia akademického roka (*akademický rok*, *letný/zimný semester*, *zápočtový týždeň*, *skúškové obdobie*)
- *univerzita*, *fakulta*, *inštitúty*, *katedry*
- *rektor/rektorka*, *prorektor/prorektorka*, *dekan/dekanka*, *prodekan/prodekanka*, *garant/garantka študijného programu*, *študijný poradca/študijná poradkyňa*, *tutor/tútorka*, *vyučujúci/vyučujúca*, *študijná referentka*
- korektné oslovenie osôb z univerzitného prostredia a adekvátne referencie
- *knižnica/študovňa*, *učebňa*, *seminárna miestnosť*, *aula*, *kancelária vyučujúceho/vyučujúcej*, *sekretariát inštitútu*
- *študentský domov/internát*, *jedáleň*, *školský bufet*

Gramatika:

- opakovanie numerálií, vyjadrovanie času (*Koľko je hodín?*, *O koľkej?*)
- verbá na označenie základných denných aktivít (*sprchovať sa*, *obedovať*, *ísť na prechádzku* a pod.)
- slovesné triedy *spať*, *stretnúť*, *vidieť*
- préteritum (*byť*, *ísť*, *jesť*, *rozumieť*, *stretnúť*, *nieť*) + negácia
- modálne verbá v préterite
- korektné používanie adverbií *ešte* a *už*

Komunikačné zručnosti:

- ústne sa ospravedlniť vyučujúcemu/vyučujúcej (za absenciu, meškanie, nesplnenie úlohy atď.)
- pracovať s webovou univerzitnou stránkou
- objednať si knihy z univerzitnej knižnice (online)
- porozprávať, ako vyzerá môj deň na univerzite
- požiadať o niečo na študijnom oddelení
- vyjadriť zdvorilo prosbu o vstup do kancelárie vyučujúceho/vyučujúcej, na sekretariát inštitútu a pod.
- sformulovať zdvorilý e-mail vyučujúcemu/vyučujúcej s korektným oslovením; vyjadriť v ňom prosbu, ospravedlnenie, požiadať o informáciu a pod.
- vyjadriť, čo som robila/robila včera

9. BRIGÁDA

Témy a lexika:

- deň, mesiac, rok, dni v týždni
- vyjadrovanie dátumu
- hľadanie brigády, inzerát, pracovná ponuka, žiadosť o prijatie do zamestnania, životopis, pracovný pohovor, dohoda o brigádnickej činnosti, zmluva, odvody, zdravotné poistenie, sociálne poistenie, pracovať legálne, pracovať načierno...

Gramatika:

- lokál substantív, adjektív a ukazovacích pronomín – sg. a pl.

- verbá s lokálom a správnu prepozíciou (*hrať na klavíri, ísť na bicykli, písať na počítači, hovoriť o svojich pracovných skúsenostiach, rozprávať sa o problémoch, rozmýšľať o štúdiu...*)
- lokál personálnych pronomín – sg. a pl.
- prepozície spájajúce sa s lokálom (*v, na, pri, po, o*)
- rozlišovanie *na* – *v* pri vyjadrovaní miesta a smeru
- neurčité a vymedzovacie pronomína (*niekto, niečo, nikdy, nikam, všetci/všetky, všade...*)
- dvojité negácia

Komunikačné zručnosti:

- nájsť si brigádu prostredníctvom pracovnej ponuky/inzerátu na internete
- sformulovať žiadosť o prijatie do zamestnania
- vytvoriť štruktúrovaný životopis
- naplánovať, zmeniť, zrušiť termín pracovného pohovoru, pracovnej doby, stretnutia a pod.

10. VOĽNÝ ČAS A KONÍČKY

Témy a lexika:

- voľný čas
- životný štýl
- záľuby a koníčky

Gramatika:

- rozlišovanie foriem: *rád niečo robiť – mať rád niečo; mať rád – ľubiť – milovať; mať rád – páčiť sa*
- vyjadrovanie reflexívnosti v slovenčine:
- vždy reflexívne verbá (*smiať sa, báť sa, páčiť sa, stať sa, dariť sa, diať sa...*)
- pronomén *sa* – rozlišovanie foriem: *umývať – umývať sa – umývať si (ruky), česať – česať sa – česať si (vlasy), obliekať – obliekať sa – obliekať si (košeľu), obúvať – obúvať sa – obúvať si (tenisky)*
- reciproita (*rozprávať sa, zoznámiť sa, ľubiť sa...*)
- modifikácia významu (*vrátiť knihy – vrátiť sa domov, stratiť kufor – stratiť sa v meste, nudiť študentov – nudiť sa...*)
- zmena významu (*mať – mať sa, tešiť – tešiť sa...*)

Komunikačné zručnosti:

- porozprávať, čo rád/rada robím vo voľnom čase, aké sú moje záľuby a koníčky
- opísať svoj životný štýl
- opýtať sa iných na trávenie voľného času
- plánovať spoločné aktivity s priateľmi/známymi

Literatúra:

Základná učebnica:

Krížom-krážom A1, 2. vyd., 2018 (lekcie 1 – 10)

Doplňujúce učebnice:

Tri dva jeden slovenčina A1, 2015

Hovorme spolu po slovensky A1-A2

Online platformy vhodné na použitie:

[SLOVENČINA V POHODE – Nauč sa po slovensky \(unipo.sk\)](https://www.unipo.sk/) – odporúčané

[Učíme \(sa\) slovenčinu \(ucimesaslovincinu.sk\)](https://ucimesaslovincinu.sk/)

Podmienky absolvovania predmetu:

- Úspešné zvládnutie záverečného testu z prebraného učiva.
- Záverečný test sa bude písať v skúškovom období v druhej polovici januára 2026. Študenti budú o termíne a mieste písania testu informovaní najneskôr v zápočtovom týždni zimného semestra.
- Každá študentka/každý študent má právo na jeden riadny a jeden opravný termín.

Hodnotenie (percentuálna úspešnosť):

A: 100 – 90 %

B: 89 – 80 %

C: 79 – 70 %

D: 69 – 60 %

E: 59 – 50 %

FX: 49 – 0 %